

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Ogińska-Łągiewka		
Protokolant:	sekretarz sądowy Natalia Matuszewicz		

po rozpoznaniu w dniu 07 września 2022 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

przeciwko (...) Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. z siedzibą w P.

o zapłatę

I. zasądza od (...) Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. z siedzibą w P. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 82.792,16 zł (osiemdziesiąt dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote 16/100) wraz z:

a) odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 71.365,86 zł (siedemdziesiąt jeden tysięcy trzysta sześćdziesiąt pięć złotych 86/100) od dnia 12 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty,

b) odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 4.558,04 zł (cztery tysiące pięćset pięćdziesiąt osiem złotych 4/100) od dnia 3 lipca 2019 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. z siedzibą w P. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 9.574,00 zł (dziewięć tysięcy pięćset siedemdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XXV C 3192/19

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. wystąpił przeciwko (...) Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. z siedzibą w P. z roszczeniem o zapłatę kwoty 71.365,86 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 12 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty, kwoty 4.558,04 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 6.868,26 zł. Powód wniósł nadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Formułując podstawę faktyczną roszczenia, powód wskazał, że wynika ono z: 1/ umowy nr (...) z 25 maja 2017 r. wraz z aneksami nr (...) i umową konsorcjum; 2/ umowy nr (...) z 20.06.2018 r.; 3/ umowy nr ZP(...) z 20 czerwca 2018 r. wraz z aneksami nr (...). Na podstawie tych umów pozwany kupił od powoda produkty lecznicze. Powód dostarczył

zamówione towary, pozwany nie zapłacił jednak umówionego wynagrodzenia. Powód wyjaśnił, że na dochodzone roszczenie składają się kwoty:

- a) 71.365,86 zł tytułem należności głównej wynikającej z faktur objętych powództwem,
- b) 4.558,04 zł tytułem skapitalizowanych odsetek obliczonych od kwoty niezapłaconych faktur w wysokości odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych do dnia 11 czerwca 2019 r.,
- c) 6.868,26 zł stanowiąca iloczyn 41 faktur i równowartości 40 euro przysługującej powodowi, przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP ostatni dzień roboczy poprzedzający miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

(pozew – k. 25-29; pismo procesowe z 13 stycznia 2020 r. – k. 193-194v).

W dniu 5 listopada 2019 r. tut. Sąd Okręgowy XXV Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym rozstrzygnął zgodnie z żądaniami pozwu (nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – k. 162).

(...) Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. z siedzibą w P. zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości i wnosił o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i substytucji.

Pozwany wskazał, iż kwestionuje powództwo zarówno co do zasady, jak wysokości. Pozwany zanegował złożone przez stronę powodową pełnomocnictwo do reprezentacji powodowej spółki, podnosząc, iż nie upoważnia ono do reprezentowania powodowej spółki. Nadto strona pozwana podniosła, że brak solidarności czynnej po stronie powodowej stanowi o braku podstaw do żądania zapłaty całości należnego konsorcjum wynagrodzenia. Ponadto strona pozwana podniosła, iż wszczęcie postępowania sądowego przez stronę powodową nastąpiło z pominięciem postępowania przedsądowego uzgodnionego przez strony w umowie i z tego względu jest ono przedwczesne. Wskazano również, że duplikaty faktur wystawione bez wniosku nabywcy nie ma prawa występowania w obrocie prawnym, a zatem nie może być podstawą roszczenia bądź wykazania wysokości zobowiązania, w konsekwencji wobec braku podstaw prawnych do wystawienia załączonych do pozwu duplikatów rachunków strona powodowa nie przedstawiła dowodów, które miałyby potwierdzać zasadność powództwa. W ocenie pozwanego powód nie sprostął wymogowi przedstawienia zamówień pozwanego na dostawy, które jak stara się wywodzić w oparciu o tzw. duplikaty faktur miały mieć miejsce na podstawie tychże nieudokumentowanych zamówień, nadto zaznaczono, iż faktura – zakładając jej złożenie – jest dokumentem następczym względem stosunku zobowiązaniowego, zaś jej wystawienie ma znaczenie w płaszczyźnie podatkowej, a nie w przedmiocie wykazania istnienia lub realizacji zobowiązania. Zdaniem pozwanego, skapitalizowane przez powodów na 11 czerwca 2019 r. odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych są błędne wobec nieprawidłowo przyjętej daty wymagalności poszczególnych należności. Pozwany podniósł nadto zarzut nadużycia prawa podmiotowego, podnosząc, iż pozwany jest jednostką zobligowaną do świadczenia usług medycznych niemogącą odmówić tych świadczeń nawet w sytuacji, gdyby ich wykonywanie miało pogorszyć jej sytuację finansową, a przy ocenie okoliczności sprawy przez pryzmat przesłanek ujętych w art. 5 k.c. należy mieć na uwadze specyfikację i złożoność relacji gospodarczych łączących strony w konkretnym stanie faktycznym oraz, że wprowadzony ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych system zwalczania opóźnień może stać się podstawą nadużycia ze strony wierzycieli będących dużymi przedsiębiorcami (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 166-176; pismo procesowe z dnia 13 lipca 2021 r. – k. 228).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. wykonuje działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży produktów leczniczych w ramach prowadzonej hurtowni farmaceutycznej, zgodnie z wymogami określonymi ustawą z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne. (okoliczność bezsporna, KRS powoda – k. 34-46v)

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. i spółka (...) S.A. z siedzibą w K., działając w ramach konsorcjum, przystępowały do przetargów organizowanych przez (...) Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. z siedzibą w P. będący podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Ogłoszenie i przeprowadzenie przetargów przez pozwanego odbywało się na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. (dowód: umowa konsorcjum z dnia 18.04.2017 r. – k. 101-102; załącznik nr 1 do umowy konsorcjum – k. 103; formularze ofertowe – k. 56-76v, 95v-100v).

W dniu 20 czerwca 2018 r. (...) Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. ((...)) i (...) Sp. z o.o. zawarli umowę nr (...) /NR (...) na sprzedaż i dostarczenie leków w rodzajach i ilościach określonych w załącznikach. Dostawy miały odbywać się na podstawie: pisemnych, elektronicznych, telefonicznych zamówień. W myśl §5 Umowy I, zapłata będzie następowała za odebrane ilości leków na podstawie faktury VAT wystawionej przez Wykonawcę, w terminie **60 dni od daty doręczenia faktury VAT**. Podstawą i warunkiem wystawienia faktury VAT jest protokół odbioru leków podpisany przez strony, załączony do wystawionej faktury VAT. Jeżeli w toku czynności odbioru stwierdzone zostaną wady dostarczonych produktów, Zamawiający może odmówić odbioru przedmiotu umowy (dowód: Umowa I z załącznikami – k. 49-77; Aneksy (...) – k. 78-83v).

W dniu 20 czerwca 2018 r. (...) Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. ((...)) i (...) Sp. z o.o. zawarli umowę nr (...) /NR (...) na sprzedaż i dostarczenie leków w rodzajach i ilościach określonych w załącznikach. Dostawy miały odbywać się na podstawie: pisemnych, elektronicznych, telefonicznych zamówień. W myśl §5 Umowy II, zapłata będzie następowała za odebrane ilości leków na podstawie faktury VAT wystawionej przez Wykonawcę, w terminie **60 dni od daty doręczenia faktury VAT**. Podstawą i warunkiem wystawienia faktury VAT jest protokół odbioru leków podpisany przez strony, załączony do wystawionej faktury VAT. Jeżeli w toku czynności odbioru stwierdzone zostaną wady dostarczonych produktów, Zamawiający może odmówić odbioru przedmiotu umowy (dowód: Umowa II z załącznikami – k. 84-81).

W dniu 25 maja 2017 r. (...) Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. ((...)) i (...) S.A. w K., (...) Logistyka Sp. z o.o. zawarli umowę nr (...) na sprzedaż i dostarczenie leków w rodzajach i ilościach określonych w załącznikach. Zamówienia miały być składane drogą mailową lub faksem. W myśl §5 Umowy III, wynagrodzenie będzie płatne w terminie **60 dni od daty doręczenia faktury**. Podstawą do wystawienia faktury VAT i dokonania płatności wynagrodzenia przez Zamawiającego jest dowód przyjęcia przedmiotu umowy, podpisany przez przedstawicieli obu stron. (dowód: Umowa III wraz z załącznikami – k. 92-100v).

Według treści umowy konsorcjum z 18 kwietnia 2017 r. zawartej przez (...) S.A. w K. i (...) Sp. z o.o., (...) S.A. będzie Liderem Konsorcjum i jego pełnomocnikiem we wszystkich czynnościach dotyczących przetargu. Wysokość wynagrodzenia za realizację kontraktu oraz sposób jego płatności na rzecz każdego z konsorcjantów, strony określiły w załączniku nr 2 do umowy. Według załącznika nr 2 wszelkie płatności od Zamawiającego wpływać będą na rachunek bankowy lidera konsorcjum za wyjątkiem należności z tytułu dostaw realizowanych w ramach przedmiotu zamówienia przez członka konsorcjum, które będą wpływać na rachunek bankowy członka konsorcjum (dowód: umowa konsorcjum z dnia 18.04.2017 r. z załącznikami – k. 268-271).

Powód w okresie objętym pozwem zrealizował 51 dostaw, wystawiając 51 faktur VAT opiewających na łączną kwotę **72.791,31 zł**. Skapitalizowane odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych liczone od dnia dostawy poszczególnych 51 zamówień do dnia 11 czerwca 2019 r. opiewają na kwotę **4.636,94 zł**. Łączna wysokość rekompensaty za koszty odzyskiwania należności ustalone na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych dla 51 faktur VAT opiewa na **8.757,23 zł** (dowód: faktury VAT – k. 106-159v; zamówienia – k. 237-267).

Powód nie złożył do akt faktury nr (...) wymienionej w pozwie (pod numerem 46) (dowód: akta sprawy).

Szczegółowe wyliczenia w powyższym zakresie obrazuje Załącznik nr 1 do uzasadnienia wyroku.

Powód w piśmie z dnia 15 listopada 2018 r. wezwał pozwanego do dobrowolnego uregulowania długu, a do wezwania dołączył aktualne, zbiorcze zestawienie nieuregulowanych faktur VAT, jednocześnie wyznaczając pozwanemu dodatkowe terminy do dobrowolnego spełnienia świadczenia pieniężnego. Ww. pismo zostało pozwanemu doręczone w dniu 23 listopada 2018 r. (dowody: wezwanie do zapłaty z dnia 15.11.2018 r. wraz z potwierdzeniem doręczenia – k. 47-48v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów urzędowych oraz prywatnych powołanych w treści uzasadnienia. Sąd nie znalazł podstaw do podważania ich autentyczności i wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie zasługiwało w całości na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było zobowiązanie umowne wynikające ze współpracy stron, polegającej na zaopatrywaniu pozwanego przez powoda w produkty lecznicze. Za sprzedane i doręczone pozwanemu produkty lecznicze powodowi należy się wynagrodzenie dopowiadające żądaniu pozwu.

Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Pozwany nie wykonał ciążącego na nim zobowiązania, albowiem nie spełnił umówionych świadczeń pieniężnych w terminach i wysokości wynikających z treści Umowy I-III. Odmiennej okoliczności pozwany nie wykazał, a to na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie.

Według Sądu twierdzenia pozwanego podważające legitymację procesową powoda do samodzielnego występowania w niniejszym postępowaniu są chybione. Konsorcjum spółek występowało wyłącznie w ramach Umowy III. Z treści załącznika nr 2 do umowy konsorcjum wynika natomiast, że powód był uprawniony do wystawienia faktury VAT i otrzymania od pozwanego zapłaty w przypadku dostaw realizowanych przez powoda. Jako dostawca produktów leczniczych i wystawca faktury VAT powód figuruje we wszystkich 51 rachunkach, złożonych do akt sprawy na potwierdzenie wykonania swojej części zobowiązania. W pozostałych stosunkach prawnych z których powód wywodzi zasadność roszczenia o zapłatę (tj. Umowach I-II) jako sprzedawca występował wyłącznie powód.

Zdaniem Sądu powód uczynił zadość wymaganiu wynikającemu z §11 ust 2 Umowy I-II. Przed wystąpieniem z powództwem wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia zaległych świadczeń pieniężnych. Nawet w przypadku odmiennej konstatacji, podzielenia zapłaty przez pozwanego, należy zwrócić uwagę, że roszczenia powoda nie były przedwczesne na dzień zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Strony w toku procesu podjęły rozmowy ugodowe (vide: protokół rozprawy z 27 października 2021 r. – k. 232-232v). Nie doprowadziły one jednak do polubownego zakończenia sporu.

Sąd nie podziela zarzutów pozwanego podważających przydatność złożonych przez powoda „duplikatów” faktur. Z punktu widzenia niniejszego procesu istotnym było to, że rzeczony „duplikaty” 51 faktur VAT stanowią potwierdzenie tego, że powód dostarczył pozwanemu produkty lecznicze wymienione w treści „duplikatów” faktur VAT, a pozwany każdorazowo potwierdzał własnoręcznym podpisem ich odbiór bez zastrzeżeń. Ceny poszczególnych produktów leczniczych zawierają załączniki do Umowy I-III, są one tożsame z wartościami określonymi w treści „duplikatów” faktur. Z punktu widzenia niniejszego procesu o zapłatę, nie mają znaczenia przepisy ustawy o podatku od towarów i usług na które powołuje się pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty (str. 5 – k. 170). Pozwany nie wykazał przy tym aby opłacił „oryginalne” faktury o numerach analogicznych jak złożone do akt duplikaty.

Postępowanie dowodowe wykazało, że powód zrealizował 51 dostaw za które wystawił 51 faktur VAT opiewających na łączną kwotę 72.791,31 zł. Skapitalizowane odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych liczone od dnia dostawy poszczególnych 51 zamówień do dnia 11 czerwca 2019 r. opiewają na kwotę 4.636,94 zł. Łączna wysokość

rekompensaty za koszty odzyskiwania należności ustalone na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych dla 51 faktur VAT opiewa na 8.757,23 zł.

Są to wartości wyższe aniżeli dochodzone przez powoda. Ze względu na treść art. 187 k.p.c. w zw. z art. 321 k.p.c. Sąd nie mógł orzec ponad żądanie zapłaty sformułowane w pozwie. Na zasądzoną od pozwanego w pkt I. sentencji wyroku kwotę 82.792,16 zł składa się kwota należności główna – 71.365,86 zł; skapitalizowane odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych – 4.558,04 zł; rekompensata za koszty odzyskiwania należności (41 faktur) – 6.868,26 zł.

Rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 403) przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 11 grudnia 2015 r., sygn. akt III CZP 94/15).

Sąd uznał żadaną przez powoda rekompensatę za uzasadnioną (pkt I sentencji wyroku w zakresie kwoty 6.868,26 zł). Pozwany zarzucał powodowi, że ze względu na niską wartość części faktur, stanowi nadużycie prawa podmiotowego. Zwrócić należy jednak uwagę, że powód ograniczył to roszczenie do 41 faktur. Nie dochodził rekompensaty od wszystkich 51 faktur (wówczas roszczenie to opiewałoby na 8.757,23 zł). W tej sytuacji nie sposób przyjąć aby realizacja ustawowych uprawnień przez powoda stanowiła nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.).

Jako że powód od kwoty należności głównej żądał odsetek, które zostały obliczone na podstawie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych w wysokości odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, Sąd zasądził od kwoty należności głównej w wysokości 71.365,86 zł odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 12 czerwca 2019 r., tj. od dnia następnego po dniu skapitalizowania odsetek, do dnia zapłaty (pkt I lit. [a] sentencji wyroku).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie w zapłacie kwoty 4.558,04 zł (skapitalizowane odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych) orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 482 k.c. od dnia 03 lipca 2019 r. (tj. dnia wniesieni pozwu w EPU) do dnia zapłaty (pkt I lit. [b] sentencji wyroku).

O kosztach Sąd orzekł w trybie art. 98 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą proces. Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego koszty postępowania, na które składają się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 4.140,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości 5.400,00 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz 34,00 zł tytułem poniesionych przez powódkę dwóch opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa głównego i substytucyjnego.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji.